

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ „ПРАКТИКУМ ПО ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО“ ОД ДОЦ.
Д-Р СТРАШКО СТОЈАНОВСКИ, ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.1102-277/ од 126. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правен факултет, одржана на 3.11.2015 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Јован Ананиев, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- проф. д-р Јадранка Денкова, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „**ПРАКТИКУМ ПО ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО**“ од доц. д-р **Страшко Стојановски**, наменет за студентите на прв циклус студии на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Учебното помагало „**ПРАКТИКУМ ПО ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО**“ е наменет за практично инволвирање на студентите и реализација на вежбите по предметот Граѓанско општество, кој како избран предмет се слуша со неделен фронт на часови 2+1 на Правниот факултет на студиските програми Правни студии, Применета политика и дипломатија и Новинарство и односи со јавноста, во текот на зимскиот семестар.

Податоци за обемот ракописот

Учебното помагало „**ПРАКТИКУМ ПО ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО**“ има **157 страници со фронт A4 10, проред 1**, со прилози, фотографии, графикони и табели, со што по обемот и по содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

Во досегашната пракса е објавена единствено скрипта по истиот предмет и не е објавен друг учебник или учебно помагало со ваква тематика и наслов.

Информации за авторот

Авторот на учебните помагала покажува вистинско познавање на материјата, при што е претставен како високопрофесионален и квалитетен млад истражувач во полето на граѓанското општество и социологијата воопшто. Доц. д-р Страшко Стојановски е почитуван колега, магистер и доктор на социолошки науки, доцент во областите на социологијата на правото, политичката социологија и граѓанското општество на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Колегата Стојановски магистрира на Институтот за социологија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје во 2007 година, а во 2011 година се здобива со звање доктор на социолошки науки на Институтот за социологија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. Од 2007 година Стојановски беше ангажиран како помлад асистент, од 2010 година е избран и за асистент, а од 2011 година за доцент на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Значајно е да се споменат неговите

ангажмани, истражувања семинари, конференции, трибини и работилници во областите на социологијата во земјава и во странство, а посебно треба да се истакне студискиот претстој кој Стојановски го оствари во периодот 2010-2011 година, како стипендист на Виенскиот универзитет, Р. Австрија.

Краток опис на содржината

Овој труд се однесува на подготовка на практични материјали кои би помогнале во рамките на наставата по предметот Граѓанско општество. Елаборацијата на поголемиот дел од предметните содржини ќе овозможи студентите полесно да го апсолвираат предвидениот материјал, како и понатамошно развивање и ефектуализација на материјалот во пракса.

Практикумот содржи осумнаесет делови во кои се поставени содржини од различен карактер значајни за студентите кои го слушаат предметот Граѓанско општество.

Првата целина опфаќа два дела во кои се поместени извадоци од Алексис Де Токвил и неговото најпознато дело „Демократијата во Америка“, како и извадок од делото „Владетелот“ на Николо Макијавели. Двете дела се однесуваат на теоретската и историската рамка на проучувањето на граѓанското општество.

Следната целина опфаќа четири дела кои се однесуваат на општите карактеристики и функционирањето на граѓанското општество во Република Македонија. Така во поглавјата: Отвореноста и проодноста на новите невладини организации во конкурентниот граѓански сектор; Дали стратегијата придонесе за подобрување на дијалогот меѓу владата и граѓанското општество; Граѓанското образование - карактеристики и перспективи и Улогата на граѓанските организации во процесот на донесување на одлуки во единиците на локалната самоуправа на Република Македонија се поместени извадоци објавени во списанието „Граѓански практики“, во последните 15 години, а во издание на МЦМС. Добрите практики и анализите ќе послужат на студентите да се стекнат со соодветни знаења за функционирањето на невладиниот сектор во Република Македонија во последните две декади. Во следната целина се поместени два текста кои се однесуваат на волонтерството како категорија која исто така е дел од предметот на проучување на граѓанското општество. Во текстовите „Волонтаризмот во граѓанското општество“ и „Волонтерството во Македонија, радоста во давањето“ се прави анализа со споредбени искуства од Република Македонија и други земји, од аспект на доброволната асоцијативност како клучен фактор за функционирање на граѓанскиот сектор.

Исто така, во овој практикум е поместен последниот „ИЗВЕШТАЈ ЗА ОВОЗМОЖУВАЧКАТА ОКОЛИНА ЗА РАЗВОЈ НА ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО ВО МАКЕДОНИЈА 2014“, кој е подготвен и публикуван од МЦМС. Во него се поместени аналитички опсервирани предности и недостатоци во функционирањето на граѓанскиот сектор во Република Македонија. Оттука, истиот нуди можност студентите преку критичка опсервација да пристапат кон проучување на општите карактеристики на невладиниот сектор, а со тоа и да се стекнат со соодветно знаење, но и аналитички способности.

Во следната целина од овој практикум се поместени трите најважни меѓународни акти, кои покрај другите слободи и права ја уредуваат и слободата на здружување и мирно собирање, што е клучен сегмент без кој граѓанското општество не може да egzистира. Имено, се работи за Универзална декларација за човековите права, Меѓународен пакт за граѓански и политички права, како и Конвенција за заштита на човековите права и основни слободи. Преку овие меѓународни документи студентите треба да се стекнат со основни предзнаења за системот на меѓународно-правната заштита на човековите слободи и права, а во прв ред правото на слобода на здружување.

Во следната целина се поместени неколку основни правни акти кои се однесуваат на слободата на здружување во Република Македонија. Во овој дел се опфатени Уставот на Република Македонија, Законот за здруженија и фондации, како и Законот за лобирање. Човековите слободи и права во Република Македонија и нивната соодветна заштита се уставна категорија. Во тој контекст повеќе права и слободи гарантирани со Уставот се предуслов за успешно функционирање на граѓанското општество. Пред сè, тука влегуваат деловите кои упатуваат на примена на меѓународните стандарди и практики, слободата на говорот, вероисповедта, слободата на здружување и синдикално организирање и штрајк.

Дотолку Законот за здруженија и фондации претставува *lex specialis* кога се работи за основањето и функционирањето на невладините организации, здруженија и фондации.

Во следната целина од овој практикум се поместени делови кои овозможуваат студентите да се стекнат со практично знаење за процедурите и основните правни подзаконски акти за регистрација на здруженија на граѓани. Оттука во овој дел се поместени: потребните документи за регистрација на здружение и Статут.

Во последната целина на „ПРАКТИКУМ ПО ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО“ се разработува процедурата на подготовка и изработка на апликативни проекти, што претставува основна активност на граѓанските организации во Република Македонија. Преку текстовите „Како до изработка на добар предлог-проект?“, „Менаџмент на проекти“ и „Апликативен формулар за предлог-проект“ студентите треба да се оспособат за базична изработка на проекти, од препознавање на идејата преку поставување на претпоставки и дефинирање на целите, па сè до фазата на буџетирање и имплементација.

ЗАКЛУЧОК

Овој труд според начинот на изработка и содржината претставува труд кој има за цел да служи како наставно помагало во рамките на програмата за изведување на наставата по предметот Граѓанско општество.

Претпоставен интерес на стручната и другата јавност за која е наменет трудот. Како нов труд во рамките на реализацијата на наставните содржини, тој ќе предизвика интерес за практичните аспекти на предметните содржини кај студентите кои ги изучуваат истите.

Други напомени за трудот. Овој труд ги разработува проблемите поврзани со општите релации на граѓанското општество, како генерална дисциплина која го проучува асоцијативниот карактер на општеството, правната регулација на слободата на здружување, како дел од македонскиот општествен и институционален контекст.

Трудот „Практикум по Граѓанско општество“ ќе предизвика голем интерес кај студентите и стручната јавност, бидејќи студентите ќе имаат можност полесно да го реализираат усвојувањето на предвидената материја по предметот Граѓанско општество, како и усвојување на нејзините практични апликации во текот на понатамошното студирање и професионално реализирање по завршувањето на студиите.

Затоа имаме чест позитивно да го оцениме трудот „Практикум по Граѓанско општество“ на доц. д-р Страшко Стојановски и да го поздравиме неговото објавување, кое ќе побуди интерес во рамките на реализирањето на предметните содржини во рамките на Граѓанското општество.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Јован Ананиев, с.р.
Проф. д-р Јадранка Денкова, с.р.